

BESLUT

2019-10-28

Dnr: 19/00914

SAKEN

Aktuellt, SVT2, 2019-03-18, inslag om en granskning av säkerhetsföretag; fråga om opartiskhet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på opartiskhet.

INSLAGET

Inslaget handlade om en granskning av vakter på säkerhetsföretag och påannonserades enligt följande.

Så till avslöjandet att över 170 personer som är anställda på vaktbolag har koppling till högerextremism. Det visar en granskning som tidningarna Expressen och Dagens Arbete har gjort. Det här är vakter som kan ha till uppgift att skydda människor som lever under hot. Tio av dem har varit medlemmar i rena nazistorganisationer, visar granskningen.

Därefter följde ett inslag som beskrev vad granskningen kommit fram till. Bland annat sa reportern att en vakt på ett säkerhetsföretag suttit i redaktionen för Nordiska motståndsrörelsens webbplats, där han kallat förintelsen för en lögn. Reportern berättade att granskningen funnit att 170 personer med kopplingar till högerextremism varit anställda på vaktbolag. Det sades också att Sveriges Television (SVT) sökt säkerhetsföretaget för en intervju, men att företaget avböjt att medverka. Sedan intervjuades en regionchef för ett annat säkerhetsföretag som sa följande.

Vi tycker att det är direkt olämpligt, det som har framkommit om hur några av våra anställda har uttryckt sig, absolut. Det strider ju mot vår värdegrund och de värderingarna vi har. Och vi arbetar ju nu på att se hur vi kan förbättra våra rutiner då kring det. Absolut.

Reportern berättade sedan att regeringen hade tillsatt en utredning av säkerhetsbranschen mot bakgrund av att branschen vuxit och att flera brister hade

avslöjats. Inrikesministern intervjuades angående utredningen. Han berättade att utredningen skulle se över regelverk, utbildningskrav och befogenheter för ordningsvakter och vaktare.

Sedan sa reportern att alla de personer som hittats i granskningen blivit godkända av Länsstyrelsen. En representant från Länsstyrelsen i Stockholm berättade hur deras kontroll av anställda på säkerhetsföretagen såg ut. Inrikesministern fick sedan en fråga om huruvida kontrollen av vakter riskerar att hamna mellan stolarna, på vilken han svarade att det är arbetsgivarens ansvar att se till att anställa rätt personer.

Därefter följde ett studiosamtal med A, chefredaktör för Dagens Arbete, och B, branschchef för säkerhetsföretagen. Följande sades.

(Pgl) – Ja, då säger jag välkommen till [B] som är branschchef för säkerhetsföretagen och [A] som är chefredaktör för tidningen Dagens Arbete, en av de två tidningar som tillsammans med Expressen har gjort den här granskningen. Du är också utsatt och lever under hot, har just haft en livvakt som följde dig hela tiden, men som sedan visade sig inte var lämplig. Vad var det som hände? (A) – Ja, det var ju i höstas. Jag lever ju till och från med väldigt stark hot- och hatbild som många av oss journalister tyvärr gör i dag, och opinionsbildare. Och i höstas var det ju valrörelse och nazisterna flyttade fram sina positioner och jag fick otroligt mycket hat och antisemitism och sådant över mig. Då bestämde det vaktbolag som vi då hade inne att jag skulle ha ett väldigt tätt livvaktsskydd och hade då en kille med mig som följde mig vart än jag gick och liksom var på redaktionen och var med mig dygnet runt nästan. Sedan uppdagades det och jag fick reda på, såg hur han satt på nätet och hatade precis allt det som jag står för, han hatade invandringen, han hatade demokratin, han hatade fackföreningsrörelsen, han hatade till och med Svenska Kyrkan som också är en del av mig och det var ju en förfärlig chock. (Pgl) – Vad gjorde du då? (A) – Ja, det här var ju, på ett sätt var ju livvakten min trygghet, därför att jag var utsatt för hat och hot, men nu rämnade ju världen och det här, vi larmade ju vaktbolaget och sa, att ni måste ju lyfta bort honom, jag skulle åka till Bokmässan precis då. Vaktbolaget kunde inte alls hantera den krisen, lät mig ha honom under fyra dagar på Bokmässan. Så jag gick med en person som jag visste, han skulle skydda mig mot högerextremister, men var själv med i alla högerextrema sammanhang på nätet. (Pgl) – Var du rädd? (A) – Ja, jag var rädd. Jag var jätterädd. (Pgl) – Hur hanterade du det efter de här fyra dagarna? (A) – Eh, försökte umgås med många nära och kära och jag sa, vi sa upp allt med det säkerhetsbolaget och jag drog till en okänd ort. (Pgl) – Men hur skötte han sitt arbete? (A) – Han, jag uppfattade honom som egentligen ganska professionell, mycket tystlåten, mycket artig och för mig blev det väldigt dubbelt när jag såg vad han gjorde på nätet. Men det allvarliga var ju egentligen vaktbolaget som inte kunde hantera detta, som vi var kunder hos, som lät mig utstå den här enorma pressen.

Programledaren frågade sedan B hur hon såg på det som A beskrivit. B sa att branschens roll är att skydda demokratin och ansåg att den brustit i det avseendet. Därefter fortsatte studiosamtalet med en diskussion om var ansvaret för kontrollen av de personer som anställs på säkerhetsföretagen ligger och huruvida det krävdes ytterligare åtgärder.

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis att A oemotsagd fick beskriva en livvakt som olämplig. Beskrivningen var baserad på rykten och på att livvakten inte höll med henne politiskt. Livvakten ifråga har inte misskött sitt arbete.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslaget överensstämmer med kravet på opartiskhet och anför följande.

Syftet med inslaget och studiosamtalet var att, mot bakgrund av vad som hade kommit fram i granskningen, belysa den övergripande frågan kring statens och säkerhetsbranschens ansvar att kontrollera lämpligheten hos de som anställs för att skydda människor som lever under hot.

A:s egna upplevelser, som beskrevs av henne i studiosamtalet, var ett exempel på vad det får för konsekvenser för den person som ska skyddas när hon uppfattar att vakten hyser högerextrema åsikter som går emot branschens uppgift, nämligen att skydda demokratin. A berättade om hennes av oro för sin egen säkerhet när vakten som skulle skydda henne hade avslöjats med att skriva hatfulla budskap. A:s berättelse var inte, som anmälaren menar, baserad på rykten utan var självupplevd.

För att undvika att vakten skulle pekas ut namngavs han inte och inte heller vaktbolagets namn nämndes. Några utpekande uppgifter, andra än att han hade varit A:s säkerhetsvakt, förekom inte. I samtalet anklagade inte A vakten för något brott eller för att han skulle ha misskött sig. Tvärtom berättade hon att vakten hade uppträtt professionellt. SVT:s bedömning var att säkerhetsvakten inte var en sådan utpekad part att den kritik som riktades mot honom i inslaget behövde bemötas.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kraven på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande. Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska dock den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Inslaget handlade om en granskning av anställda på säkerhetsföretag och om de kontroller som görs av lämpligheten hos dem som anställs. I inslaget lyftes särskilt säkerhetsbranschens ansvar i frågan. Granskningsnämnden konstaterar att ansvariga på de aktuella vaktbolagen samt branschchefen för säkerhetsföretagen gavs utrymme att i inslaget redogöra för sin syn på kritiken. Den livvakt som A tidigare haft, och det säkerhetsbolag som han arbetade för, namngavs inte. Inte heller annars kan livvakten anses ha varit en sådan klart utpekad part att den kritik som riktades mot honom krävde ett bemötande. Mot ovanstående bakgrund finner nämnden att inslaget inte strider mot kravet på opartiskhet.

Granskningsnämnden får pröva en fråga om intrång i privatlivet endast om den person som berörs skriftligen medger det. Något sådant medgivande finns inte i detta fall.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Tamara Mivelli.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Tamara Mivelli

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.